

Cultureel Supplement

In Londen blijkt:
Leonardo overtrof
de werkelijkheid
pagina 8-9

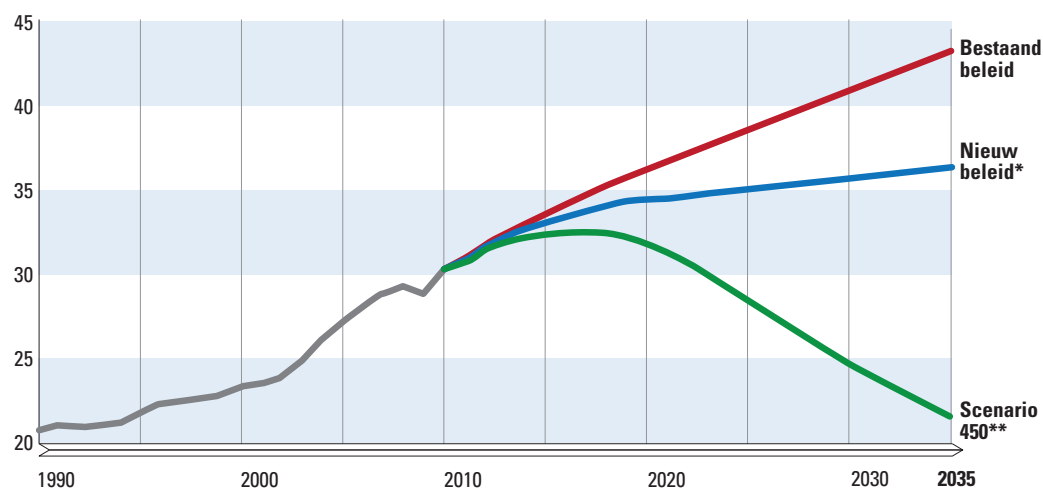
Zaanse geveltjes poseren als stadhuis het grote verhaal 14-15

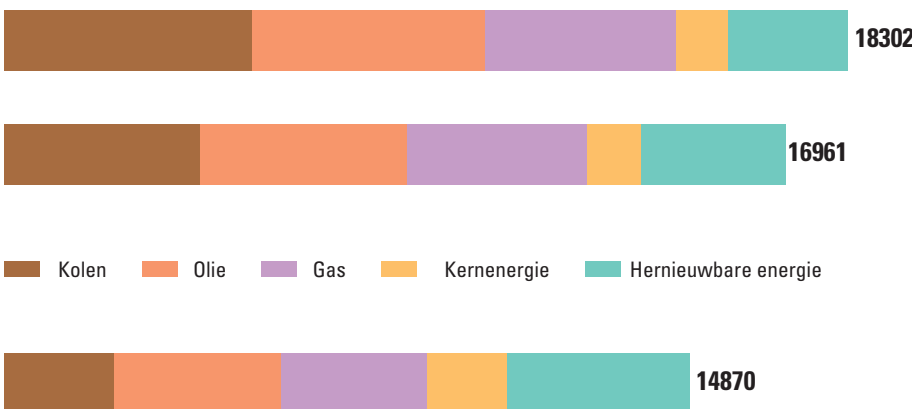
Fossiel energieverbruik: rampzalig

Vraag naar kolen, olie en gas blijft bij huidig beleid stijgen en daardoor neemt ook de CO₂-uitstoot toe

Wereldwijde energie-gerelateerde CO₂-emissies per scenario in Gt CO₂

Totaal energieverbruik in miljoen ton olie-equivalenten en
aandeel van energiebronnen in wereldvraag per scenario, 2035

*Nieuw beleid, nog niet geïmplementeerd
**Klimaatopwarming minder dan 2° C

NRC 101111 / EvG / Bron: WEO

Door een onzer redacteurs

ROTTERDAM. Als de politiek niet snel de wereldwijde verslaving aan fossiele brandstoffen aanpakt, warmt het klimaat zozeer op dat grote gevaren dreigen voor de mens.

Dat schrijft het Internationaal Energie Agentschap (IEA) in de gisteren gepubliceerde rapport *World Energy Outlook 2011*. Het is voor het eerst dat het doorgaans gematigde agentschap zo'n alarmerende toon aanslaat over de gevolgen van het almaar stijgende verbruik van fossiele energie.

Uit het rapport van het IEA, dat sinds dit jaar wordt voorgezeten door Maria van der Hoeven, voormalig minister van Onderwijs en van Economische Zaken, blijkt hoe sterk de realiteit afwijkt van het doel de

wereldwijde CO₂-uitstoot snel naar beneden te krijgen.

De vraag naar kolen, olie en gas neemt ondertussen toe, met name in opkomende economieën. Maar om de stijging van de gemiddelde temperatuur op aarde onder de kritische grens van 2 graden Celsius te houden, zou er vanaf 2017 eigenlijk geen enkele fabriek, elektriciteitscentrale of activiteit die CO₂ uitstoot meer bij mogen komen. Dat verbod zou in ieder geval tot 2035 moeten gelden.

Zonder nieuw beleid zal de vraag naar energie in 2035 met 40 procent zijn gestegen ten opzichte van vorig jaar, aldus het IEA. De CO₂-uitstoot zal met circa 20 procent toenemen. De vraag naar kolen groeit met ongeveer 1 procent per jaar. Ook de vraag naar olie neemt toe, hoewel minder

dan van kolen. Het sterkst groeit de vraag naar aardgas.

Als de huidige ontwikkelingen doorgaan verwacht het IEA dat de gemiddelde temperatuur op aarde met 3,5 graden Celsius stijgt. Dat zal leiden tot meer hittegolven, orkanen, overstromingen en droogtes. Daardoor loopt de voedselvoorziening van de groeiende wereldpopulatie gevaar. Verder zullen tientallen, zo niet honderden miljoenen mensen hun woonplaats ontvluchten.

Volgens het rapport zullen de mondiale olieprijsen in het huidige scenario structureel stijgen naar 125 dollar per vat. De hoogte zal mede afhangen van investeringen in het ontginnen van nieuwe olievelden in met name het Midden-Oosten en Noord-Afrika. Door de huidige politieke on-

rust in deze regio's zouden de benodigde investeringen kunnen uitblijven. De olieprijsen kunnen in dat geval makkelijk stijgen naar 150, wellicht zelfs 200 dollar per vat.

Verder maakt het IEA zich zorgen over de groeiende kans op ongelukken door het toenemende transport van olie via nauwe zeestraten, zoals de Straat van Hormuz.

Het IEA roept op meer te investeren in energiebesparing: zuinigere huizen, auto's, fabrieken. Ook moet er meer duurzame energie worden opgewekt. Duurzame energie is op het moment nog wel duurder, maar verdient zich op termijn makkelijk terug. De schade van klimaatopwarming zal straks vele malen groter zijn.

Het IEA betwijfelt of politici in

staat zullen zijn nieuwe strenge maatregelen te nemen die een kentering in het energieverbruik teweegbrengen. Er zijn „weinig tekenen” in die richting, aldus het IEA in het rapport.

De afgelopen twee jaar is er weinig gebeurd, sinds wereldleiders tijdens de klimaatop in Kopenhagen accepteerden dat de opwarming van het klimaat onder de 2 graden Celsius moet blijven om ernstige gevolgen te voorkomen. Opkomende economieën blijven onverminderd streven naar hetzelfde welvaartsniveau als rijke westerse landen. Verder is het klimaat amper een politiek thema meer. Alle aandacht gaat uit naar het bestrijden van de economische crisis. Eind deze maand begint een nieuwe klimaatop in Durban.

AHMADINEJAD

IK ZOU HEM NOG
NIET VERTROUWEN
MET EEN
ZAKMES!

(K)

Musea sprokkelen het nodige geld bij elkaar

Door onze cultuurredactie

ROTTERDAM. De met sluiting bedreigde musea Boerhaave en Meermanno hebben bijna het benodigde geld bij elkaar om in 2013 toch open te kunnen blijven voor het publiek. Ze moeten voor het einde van het jaar respectievelijk 7 ton en 385.000 euro binnenhalen, anders mogen ze geen subsidie meer aanvragen bij het ministerie van OCW.

Wetenschap- en techniekmuseum Boerhaave in Leiden heeft 5,5 ton binnengehaald. Directeur Dirk van Delft is optimistisch: „De vlag is nog niet uit, maar het ziet er goed uit”. Het museum hoopt het geld onder meer binnen te krijgen tijdens een ‘donation weekend’. De bezoekers mogen dan zelf weten hoeveel toegang ze betalen, en op een gala-

avond worden wetenschappelijke objecten geveild die door verzamelaars ter beschikking zijn gesteld.

Het Haagse Bockenmuseum Meermanno heeft de benodigde 385.000 euro bijna bij elkaar, onder meer met de actie ‘Boek zoekt vrouw’. Directeur Maartje de Haan benadrukt dat ondanks de vele fi-

nanciële bijdragen niet zeker is of het museum is gered. „Onze subsidieaanvraag kan nog worden afgekeurd.”

In de vorige kabinetsperiode werd bepaald dat culturele instellingen in 2012 17,5 procent aan eigen inkomsten zouden moeten verwerven. Staatssecretaris Zijlstra (VVD) be-

paalde dat de norm ook voor 2010 en 2011 gold. Boerhaave en Meermanno moesten daardoor in een half jaar tijd de eigen inkomsten opkrikken met enkele tonnen.

Een rondgang leert dat de bezuinigingen hebben geleid tot een scala aan creatieve initiatieven. Vooral ‘crowdfunding’, waarbij het publiek om een bijdrage wordt gevraagd in ruil voor privileges, is populair.

Zo zamelt Museum Boijmans Van Beuningen momenteel geld in voor een tentoonstelling over Jan van Eyck. In een brief wordt relaties gevraagd voor 1.000 euro lid te worden van ‘De Kring van Van Eyck’ en vijf anderen te vragen hetzelfde te doen.

Inzamen: Cultureel Supplement
pagina 2-3

Advertentie

HET CONCERT
GEBOUW

ontdek
concertgebouw.nl

Orkest van de Achttiende Eeuw
Die Entführung aus dem Serail

15 november 19.30 uur
Grote Zaal

accenture
High performance. Delivered.

Inhoud 56 pagina's

Binnenland 6-9 Buitenland 11-13 Het Grote Verhaal 14-15
Opinie 16-17 Familieberichten 34-35 Wetenschap 19
Cultuur 21-23 Economie 25-29 Beurs 30-31 Sport 32-33
Media 36-39 Cultureel Supplement 1-16

14°C Mist en zon

Morgenochtend op veel plaatsen mistig, in de middag nu en dan zon. Het wordt 9 tot 14 graden. Vrijdag tot en met maandag: flink wat zon en maxima rond 12 graden.
Weeroverzicht: pagina 38

Lees NRC HANDELSBLAD

Bespaar tot
49%

Ga naar nrc.nl/abo

BELGIË & LUXEMBOURG € 2,50